

**MINISTERSTVO ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY**
Odbor st'ažnosť a petícií
Nám. Ľudovíta Štúra 1, 812 35 Bratislava

Vážená pani
Zuzana Beňadiková

Váš list číslo/zo dňa

Naše číslo
13/2016-pet.-1.3
64081/2016

Vybavuje/
+421 2 59429119

Bratislava
05.12.2016

Vec

Petícia za záchranu vodnej nádrže Palcmanská Maša - oznamenie výsledku vybavenia petície

Ministerstvu životného prostredia Slovenskej republiky (ďalej len „MŽP SR“) bola doručená Vami podaná Petícia za záchranu vodnej nádrže Palcmanská Maša. Podanie obsahovalo nepodpísaný sprievodný list, 28 písomných podpisových hárkov a 31 strán obsahujúcich zoznam osôb, ktorí petíciu podporili v elektronickej podobe na internetovej stránke www.peticie.com. V petícii ste uvedená ako osoba na zastupovanie v styku s orgánom verejnej moci (ďalej len „zástupca“).

V petícii občania žiadajú, aby sa bezodkladne zastabilizovala výška vodnej hladiny vodnej nádrže Palcmanská Maša počas letnej turistickej sezóny, t.j. od 1. júla do 1. septembra v každom z nasledujúcich rokov. Zároveň požadujú zosúladenie všetkých zákonov a noriem tak, aby Palcmanská Maša slúžila na rozvoj cestovného ruchu a protipovodňovú ochranu.

Listom zo dňa 02.11.2016 Vám bola v súlade s § 5 ods. 4 zákona č. 85/1990 Zb. o petičnom práve v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o petičnom práve“) zaslaná výzva na odstránenie nedostatkov petície v lehote najneskôr do 30 pracovných dní odo dňa doručenia výzvy. V predmetnej výzve sme Vás žiadali o doplnenie Vášho podpisu v petícii (napr. na sprievodný list) a o zasланie zoznamu osôb podporujúcich petíciu v elektronickej podobe s údajmi v súlade s § 4a ods. 6 zákona o petičnom práve. Predmetnú výzvu ste prevzali dňa 07.11.2016. Dňa 22.11.2016 ste MŽP SR doručili podpísaný sprievodný list, avšak zoznam osôb podporujúcich petíciu v elektronickej podobe zosúladený so zákonom o petičnom práve ste nedoplnili. Na základe uvedeného petícia bola ďalej vybavovaná iba na základe písomných podpisových hárkov.

K Vašej petícii obsahujúcej žiadost' na základe posúdenia jej obsahu a na základe stanoviska vecne príslušného organizačného útvaru MŽP SR – sekcie vôd, Vám oznamujeme, že nie je možné vyhodnotiť Vašu petíciu z hľadiska opodstatnenosti, resp. neopodstatnenosti. Podľa § 5 ods. 6 zákona o petičnom práve zasielame nasledovné odôvodnenie.

Vodná nádrž Palcmanská Maša bola vybudovaná s cieľom využiť polohový (výškový) potenciál vody tečúcej v rieke Hnilec na výrobu elektrickej energie. Pri hodnotení významu sústavy vodných stavieb Palcmanská Maša – Dobšiná treba mať na zreteli najmä skutočnosť,

že voda je prírodou permanentne obnovovaný a životné prostredie nepoškodzujúci zdroj, ktorý sa dá využiť aj na výrobu elektrickej energie a jeho trvalo udržateľné a racionálne využívanie je v záujme celej spoločnosti. Napriek tomu, že sústavu vodných stavieb Palcmanská Maša – Dobšiná vybudovali v rámci programu povojskovej obnovy a industrializácie východného Slovenska už pred mnohými desiatkami rokov, jej súčasný význam podčiarkuje nevyhnutnosť adaptácie spoločnosti na zmene klímy, s čím úzko súvisí úloha znížiť emisie skleníkových plynov do ovzdušia, a to nielen v priemysle, ale aj pri výrobe elektrickej energie. Vodná elektráreň Dobšiná vyrába elektrickú energiu, pričom vôbec neznečisťuje ovzdušie a obidve vodné nádrže (horná nádrž Palcmanská Maša a vyrovnavajúca nádrž Vlčia dolina) sa stali organickou súčasťou miestneho prírodného prostredia. Účel vodnej nádrže Palcmanská Maša je priamo uvedený v kapitole A.1.1 platného manipulačného poriadku predmetnej sústavy vodných stavieb, ktorý schválil príslušný orgán štátnej správy na základe zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon).

Vodná nádrž Palcmanská Maša nemá v manipulačnom poriadku sústavy vodných stavieb Palcmanská Maša – Dobšiná jednoznačne vymedzený retenčný priestor, ktorý by mal byť nepretržite vyčlenený na transformáciu povodňových vĺn. Ochrannu pred povodňami v časti povodia rieky Hnilec rozprestierajúcej sa pod vodnou nádržou Palcmanská Maša vytvára možnosť cielavedomej manipulácie, ktorá spočíva v prevode určitého objemu povodňovej vlny z rieky Hnilec do vodného toku v povodí rieky Slaná cez prečerpávaciu vodnú elektráreň (PVE) Dobšiná (Vlčia Dolina). Podľa Slovenského vodohospodárskeho podniku, š. p., OZ Košice (ďalej len „SVP OZ KE“) ako správcu vodnej nádrže Palcmanská Maša sa na obdobie počas odstávky PVE Dobšiná sa dohodla možnosť transformácie povodňových vĺn v rieke Hnilec znížením hladiny a vytvorením „volného“ priestoru v nádrži siahajúceho až po maximálnu hladinu, čím sa vytváral dostatočne veľký retenčný priestor.

Prevádzkovateľ energetickej časti sústavy vodných stavieb Palcmanská Maša – Dobšiná, ktorým je akciová spoločnosť Slovenské elektrárne, a. s. (ďalej len „SE, a. s.“), vykonal opravu ukotvenia hrabíc do priehradného telesa vyrovnavacej vodnej nádrže vo Vlčej doline a opravu klapkových uzáverov turbín vodnej elektrárne. Mimoriadna manipulácia a zníženie hladiny vo vyrovnavacej vodnej nádrži Vlčia dolina tiež ovplyvnila prevádzku vodnej nádrže Palcmanská Maša, pričom treba zdôrazniť, že bola schválená rozhodnutím Okresného úradu Košice č. OU-KE-OSZP2-2015/023006 zo dňa 15.06.2015 vydanom v správnom konaní. Obmedzujúce účinky rekonštrukcie objektov vodnej elektrárne Dobšiná a z nej vyplývajúce podmienky na nakladanie s vodou vo vodnej nádrži Palcmanská Maša na rieke Hnilec (pravostranný prítok Hornádu) zosilnila súčasne prebiehajúca rekonštrukcia hate Vyšné Opátske na rieke Hornád. Táto rekonštrukcia hate si vyžiadala až do decembra roku 2015 zníženie prevádzkovej hladiny vo vodnej nádrži Ružín I na úroveň 323,60 m n. m. Dôvodom na dočasné zníženie hladiny vodnej nádrže Ružín I bolo zväčšenie jej retenčného objemu tak, aby prípadná povodeň v rieke Hornád alebo na jej prítokoch neohrozila rekonštrukčné práce vykonávané na hati Vyšné Opátske.

Situáciu, ktorá vznikla vo vodnej nádrži Palcmanská Maša v roku 2015, spôsobilo všeobecné sucho na celom území Slovenska a neobvykle vysoké teploty ovzdušia. To sú náhodné javy, ktoré sa vopred nedajú predpovedať. Širokej verejnosti sú k dispozícii nielen podmienky stanovené orgánmi štátnej správy týkajúce sa prevádzky vodnej nádrže Palcmanská Maša, ale tiež skutočný stav hladiny vo vodnej nádrži, ktorý dlhodobo nepretržite eviduje vodohospodársky dispečing SVP OZ KE.

Z dôvodu nevyhnutnosti poskytnúť úplnú informáciu Okresný úrad Košice v marci 2016 zvolal rokovanie vo veci správnej manipulácie na predmetnej vodnej stavbe v čase negatívnych dôsledkov a možnosti úpravy manipulačného poriadku vodnej stavby počas doby platnosti MP, ktoré sa konalo v Dobšinej dňa 31.03.2016 v priestoroch SE, a. s. Bratislava – ZVE Trenčín. Výsledkom rokovania bolo konštatovanie, že neboli porušené ustanovenia platného manipulačného poriadku. Súčasne sa všetky zúčastnené strany dohodli na podmienkach operatívnej a vhodnej spolupráce. Vo vzťahu k správcovi vodnej nádrže boli prijaté tieto závery:

- správca vodnej nádrže Palcmanská Maša zabezpečí informovanosť ŠOP – Správy Národného parku Slovenský raj a obce Dedinky v prípade plánovanej regulácie úrovne hladiny s predpokladaným poklesom hladiny nad úroveň 0,2 m/24 hod. vo vodnej nádrži Palcmanská Maša,
- pri spracovaní nového manipulačného poriadku pre sústavu vodných stavieb Palcmanská Maša – Dobšiná bude potrebné zapracovať digitálny terénny model dna vodnej nádrže Palcmanská Maša, v závislosti od finančných možností správcu nádrže, s určením tzv. bezodtokových zón,
- koncept aktualizácie manipulačného poriadku prerokovať so všetkými zainteresovanými orgánmi a organizáciami pred jeho predložením na schválenie orgánu štátnej vodnej správy.

Vypracovanie nového manipulačného poriadku sa predpokladá na jar 2017 a správca vodnej nádrže bude pri jeho vypracovaní postupovať podľa vyššie uvedených dohodnutých záverov a bude sa vyhýbať plánovaniu opráv počas letného obdobia, ak to prevádzkové podmienky dovolia a ak nepôjde o havarijnú situáciu. Zároveň pripomíname, že schválenie manipulačného poriadku podlieha správnemu konaniu, v ktorom sa účastníci konania majú možnosť vyjadrovať.

Z hľadiska vývoja kvality vody v nádrži Palcmanská Maša je tiež potrebné uviesť, že SVP OZ KE v rámci prislúchajúcich kompetencií pri správe vodných tokov v zmysle príslušných ustanovení § 48 a § 49 zákona č. 364/2004 Z. z. zabezpečuje cielený monitoring povrchových vôd v lokalite predmetnej vodnej nádrže. Rozsah monitoringu v zmysle situovania a počtu sledovaných miest na povrchových tokoch a frekvencie laboratórnych meraní sa riadi podmienkami, vyplývajúcimi zo schváleného *Programu monitorovania povrchových vôd* na príslušné monitorovacie obdobie, ktorý vypracúva VÚVH Bratislava a ktorý zohľadňuje všeobecné kritériá platnej legislatívy v oblasti vodného hospodárstva na území SR, predovšetkým vodný zákon a s ním súvisiace vykonávacie predpisy (najmä vyhláška Ministerstva pôdohospodárstva, životného prostredia a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky č. 418/2010 Z. z. o vykonaní niektorých ustanovení vodného zákona).

Rešpektujúc vyššie uvedené skutočnosti akreditované laboratórium SVP OZ KE vykonalo v období rokov 2014 – 2016 v lokalite vodnej nádrže Palcmanská Maša opakovane odbery a laboratórne rozbory vzoriek povrchových vôd. Výsledky vykonaných laboratórnych meraní neprekázali zásadné zmeny v kvalite vody v žiadnom z monitorovacích miest za posudzované obdobie. Sledované ukazovatele znečistenia boli v súlade s NV SR č. 269/2010 Z. z. podľa prílohy č. 1, ktorou sa ustanovujú požiadavky na kvalitu povrchových vôd, pričom v prevažnej väčšine hodnotených kvalitatívnych parametrov boli stanovené hodnoty výrazne nižšie ako prípustné hodnoty podľa kritérií vyššie uvedeného nariadenia vlády. Jedinou výnimkou bola opakovane zistená minimálne zvýšená hodnota pH vody v monitorovacom mieste č. 3, tesne nad prípustnú hornú hranicu povoleného rozsahu (6 – 8,5) na začiatku mesiacov júl a september roku 2014 a potom sporadicky v letnom období počas mesiacov jún až september 2015. Príčiny naznamenaných drobných odchýlok v reakcii

vody neboli zistené, dá sa predpokladať súvis občasného nárastu hodnoty pH vody s rekreačným využitím nádrže v sledovanej lokalite počas letnej turistickej sezóny. Nemožno vylúčiť ani potenciálny negatívny dopad prípadného nevhodného nakladania s tekutými a tuhými odpadmi z okolitých sídel Dedinky a Mlynky na kvalitu vody vo vodnej nádrži Palcmanská Maša (*chýbajúce kanalizačné systémy s primeranou čistiacou koncovkou, nedostatočná regulácia zberu odpadov*), napriek tomu, že výsledky analýz ostatných relevantných monitorovaných ukazovateľov v posudzovaných vzorkách vody (BSK_5 , $CHSK_{Cr}$, $N-NH_4$, $N_{celk.}$, $P_{celk.}$) to v danom čase neprekázali. Zjednanie nápravy v tomto smere je v kompetencií príslušných miestnych samospráv a Okresného úradu Rožňava. Správca vodnej nádrže, tak ako aj doposiaľ, poskytuje rozhodujúcim orgánom štátnej správy operatívnu súčinnosť pri riešení rôznych podnetov.

Na záver k požiadavke o zosúladenie všetkých zákonov a noriem tak, aby Palcmanská Maša slúžila na rozvoj cestovného ruchu a protipovodňovú ochranu konštatujeme, že prvá časť tejto požiadavky je nekonkrétna a jej komplexné riešenie sa netýka len pôsobnosti MŽP SR. Ide o prierezovú problematiku, pri ktorej je predovšetkým nutná iniciatíva samosprávnych orgánov ako aj spolupráca všetkých zainteresovaných strán. Rovnako je dôležité v tomto smere vyriešiť všetky dôsledky spôsobu osídľovania okolia spomínaných vodných diel, vrátane dopravných koridorov a parkovísk, ako aj zabezpečenie nakladania s odpadmi v súlade s právnymi predpismi.

Na základe uvedených skutočností Vám oznamujeme, že nie je možné vyhodnotiť Vašu petíciu z hľadiska opodstatnenosti, resp. neopodstatnenosti. Predmetným oznamením považujeme Vašu petíciu z hľadiska zákona o petičnom práve za zodpovedanú a vybavenú.

S pozdravom

Ing. Zuzana Domsitzová
riaditeľka odboru